

Congres 'Onderwijs dat deugt'

Het lectoraat 'Normatieve professionalisering' van de Hogeschool Utrecht, waar ik sinds juni 2012 aan verbonden ben, bestaat twee jaar. We mogen gelukkig niet klagen over de belangstelling voor ons lectoraat, zowel binnen als buiten de HU. Dat het thema leeft, blijkt ook uit vergelijkbare lectoraten en initiatieven die op andere hogescholen genomen worden. Interessant genoeg vrijwel niet op universiteiten trouwens, maar daarover een andere keer. Om zichtbaar te maken wat er op dit vlak aan ontwikkeling plaatsvindt, organiseren we als lectoraat, samen met het lectoraat Beroepsethiek van de leraar (Fontys) en het project Waarde(n)volle professionals van de Hogeschool Windesheim het congres 'Onderwijs dat deugt' op donderdag 2 april 2015 in Amersfoort.

Nu er de laatste jaren, zeker in onderwijsonderzoek, zoveel nadruk is komen te liggen op het meten van prestaties, en het 'effectief' maken van het onderwijs, lijken we wel eens te vergeten dat onderwijs in belangrijke mate een vrij onvoorspelbare praktijk is. Leraren staan iedere dag voor allerlei kleine en grote keuzes die ze moeten maken, waarbij vaak sprake is van een morele dimensie. Die keuzes bepalen voor een groot deel de 'effectiviteit' van hun handelen.

Hoe los je een conflict tussen een paar leerlingen op? Ga ik in op de spanning tussen moslims en andere bevolkingsgroepen, die ook op onze school leven? Geef ik nu deze leerling individueel nog wat meer uitleg, of ga ik eerst die andere leerling corrigeren die overduidelijk met andere zaken bezig is dan de lesstof? En hoe dan? Maar ook: kan ik me wel verenigen met de manier waarop we op onze school omgaan met het toetsen en cijfers geven, ook al bij jonge leerlingen?

Deze vragen hebben te maken met een bepaalde 'norm' die je als leraar hanteert, over wat je goed onderwijs vindt. En over wat je opvattingen zijn over de rol van onderwijs, voor leerlingen en de samenleving als geheel. Als leraar breng je niet alleen vakinhoud over, maar ben je (misschien wel vooral) een voorbeeld. Je bent een rolmodel voor leerlingen, in hoe je je opstelt in de les, hoe je omgaat met leerlingen, met collega's, hoe je over de wereld buiten de klas praat. Jouw 'wereldbeschouwing' breng je zo impliciet over op je leerlingen en je geeft aan hun de kans zich hieraan te spiegelen? van je te leren, of zich juist tegen je af te zetten.

Kortom: neutraal lesgeven is nauwelijks mogelijk. Het is daarom belangrijk om niet alleen de 'instrumentele' kant van je leraarschap te ontwikkelen (vakkenis, didactiek en dergelijke), maar ook de 'normatieve' kant. Ben je je bewust van de (morele) dilemma's (klein en groot) waar je mee te maken hebt? Hoe kun je daar gericht mee omgaan, om de leerlingen te helpen zich verantwoordelijk te voelen voor de mini-gemeenschap die de klas is, en vervolgens ook daarbuiten: de school, de samenleving als geheel?

Dat zijn de vragen waar het bij normatieve professionalisering over gaat. Het lectoraat 'Beroepsethiek' voegt daar een focus op de deugdethiek aan toe. En het project 'Waarde(n)volle professionals' laat zien dat deze vragen niet alleen voor leraren relevant zijn, maar voor alle beroepsbeoefenaren.

Op de voor aankondiging van de conferentie meer informatie over doel, inhoud en doelgroep voor die dag. We zijn nu bezig met het nader invullen van het programma, we verwachten voor december inschrijven voor de dag mogelijk te maken.